Maa- ja metsätalousministeriö Neuvostoraportti EU/12/2024-MMM-70

Uusitalo Laura, Kallio Matias, Kytölä Tapio, Valonen Kari, Nissi Saara 16.7.2024

Maatalous- ja kalastusneuvoston 15.7.2024 neuvostoraportti

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 15.7.2024

Maatalous- ja kalastusneuvosto järjestettiin Brysselissä 15.7.2024. Kokouksessa Suomea edusti maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah. Unkarin puheenjohtajakauden ensimmäisessä maatalous- ja kalastusneuvostossa Unkari esitteli kautensa työohjelman.

Neuvosto keskusteli maaseutualueiden elinvoimaisuudesta keskittyen sukupolvenvaihdoksiin ja väestörakenteeseen. Jäsenvaltiot olivat yhtä mieltä maaseudun kehittämisen tärkeydestä ja siitä, että sen elinvoimaisuutta pitää ylläpitää ja kehittää. Maaseutu tarvitsee nuoria, ja maaseudun ja maatalousalan houkuttelevuutta pitää parantaa. Jäsenvaltiot painottivat yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) roolia ja etenkin sen II pilaria, mutta totesivat, että se ei yksin riitä, vaan maaseudun tukemiseksi tarvitaan myös muita politiikkoja ja rahastoja niin EU-tasolla kuin myös kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Keskustelussa nousi esiin myös mm. maaseutualueiden infrastruktuurin ja palveluiden kehittäminen, osaamisen ja digitalisaation kehittäminen, LEADER-toimintatapa sekä maaseutuvaikutusten arviointi.

Suomi otti esiin, että myös tänä syksynä on nostettava maataloustukien ennakkomaksuja. Viljelijöiden taloudellinen tilanne jatkuu vaikeana ja sääolosuhteet ovat olleet haastavat eri puolilla Eurooppaa. Noin kymmenen jäsenvaltiota tuki Suomen pyyntöä. Komissaari oli valmis tarkastelemaan suotuisasti tätä asiaa.

Komissio antoi katsauksen kauppaneuvotteluiden ajankohtaiseen tilanteeseen. Keskustelussa korostuivat EU:n kahdenväliset kauppasopimukset, EU:n ja Ukrainan välinen kaupankäynti sekä Kiinan kesäkuussa aloittama sianlihan polkumyyntitutkinta.

Itävalta esitteli tiedotusasian maa- ja metsätaloudesta kilpailukykyisen, suvereenin ja vauraan EU:n selkärankana. Jäsenvaltiot jakoivat Itävallan pääviestit, joilla pyritään vahvistamaan maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä seuraavan komission kaudella. 12 jäsenvaltiota nosti keskustelussa esiin metsäkatoasetuksen aiheuttamat ongelmat. Moni jäsenvaltio toi esille tarpeen muuttaa suden suojelutasoa. Biotaloudessa nähtiin kasvun mahdollisuuksia. Maatalouskomissaari kertoi aikovansa jakaa omat näkemyksensä seuraavalle komissiolle toimialan tulevaisuudesta lähiaikoina.

Lisäksi neuvoston muissa asioissa puheenjohtajavaltio esitteli biotaloutta käsitelleen politiikkafoorumin tulokset sekä Puola esitteli

BIOEAST-aloitteeseen osallistuvien jäsenvaltioiden yhteisen julkilausuman. Lisäksi Espanja otti esiin maataloustuotteiden menekinedistämisohjelmien hallintakriteerien yhdenmukaistamisessa tarvittavat parannukset.

Epävirallinen maatalousministerien kokous järjestetään Budapestissa ja sen lähiympäristössä 8.–10.9. ja siellä keskustellaan vuoden 2027 jälkeisestä YMP:sta. Seuraava virallinen maatalous- ja kalastusneuvosto on 23.9. Brysselissä.

1. Esityslistan hyväksyminen (11961/24)

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 11961/24 mukaisesti.

2. A-kohtien hyväksyminen

Muiden kuin lainsäädäntökohtien luettelo (12053/24)

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 12053/24 mukaisesti.

<u>Muut kuin lainsäädäntöasiat</u>

3. Puheenjohtajavaltion työohjelma (Nissi)
Puheenjohtajavaltio esittelee

Puheenjohtaja István Nagy esitteli Unkarin puheenjohtajakauden työohjelman. Esittelyn tueksi näytettiin video, joka havainnollisti yhtä puheenjohtajakauden keskeistä tavoitetta eli viljelijäystävällistä maatalouspolitiikkaa.

Puheenjohtajakauden logona on unkarilainen keksintö, Rubikin kuutio. Se symboloi kansakunnan kekseliäisyyttä, luovuutta ja strategista ajattelua. Kuution ratkaisu vaatii kärsivällisyyttä, kurinalaisuutta ja kykyä hahmottaa laajoja kokonaisuuksia. Nämä ovat ominaisuuksia, joita Unkari hyödyntää puheenjohtajakautensa aikana.

Puheenjohtaja kertoi, että puheenjohtajakauden keskeisiä tavoitteita on kaikkiaan seitsemän. Neuvostossa puheenjohtaja esitteli kolme seitsemästä keskeisestä tavoitteesta. Yksi keskeinen tavoite on viljelijäystävällisen EU:n maatalouspolitiikan edistäminen. Maatalous linkittyy läheisesti myös kahteen muuhun puheenjohtajakauden tavoitteeseen eli kilpailukykyyn ja demografisiin haasteisiin.

Maatalouspolitiikalle on nimetty viisi keskeistä prioriteettia: maatalouden kilpailukyky, kriisinkestävyys, kestävyys, tietopohjaisuus ja viljelijäystävällisyys. Nämä viisi prioriteettia vaikuttavat kaikkien puheenjohtajakaudella käsiteltävien lainsäädännöllisten tai ei-lainsäädännöllisten asioiden taustalla.

Puheenjohtajakauden aikana on tarkoitus jatkaa neuvotteluita kaikista käynnissä olevista lainsäädäntöehdotuksista. Lisäksi tavoitteena on käynnistää neuvottelut kahdesta lainsäädäntöehdotuksesta liittyen viljelijöiden aseman parantamiseen elintarvikeketjussa, jotka ovat osa kevään viljelijämielenosoituksiin vastaamiseksi tehtyä pakettia.

Ei-lainsäädännöllisten asioiden osalta Unkarin kaudella keskitytään Venäjän aloittaman hyökkäyssodan jälkeiseen maatalousmarkkinatilanteeseen ja kauppaan liittyviin maatalouskysymyksiin. Lisäksi

keskustelu demografisista haasteista aloitetaan jo tässä neuvostossa sukupolvenvaihdoksen ja väestörakenteen osalta.

Puheenjohtajan mukaan Unkarin puheenjohtajakauden aikana olisi syytä keskustella kahden vuoden aikana kertyneistä kokemuksista liittyen YMP:n strategiasuunnitelman toteuttamiseen. Käynnissä oleva institutionaalinen siirtymäkausi tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden antaa uudelle komissiolle ohjausta suunnasta, johon jäsenvaltiot toivovat vuoden 2027 jälkeisen yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) kehittyvän. Lisäksi YMP:n kehittämisessä hyödynnetään kesän lopussa saatavan strategisen vuoropuhelun tuloksia.

Unkarin puheenjohtajakauden aikana esityslistalle on tulossa muun muassa raportti proteiinistrategiasta ja konferenssi biotalouden tulevista mahdollisuuksista. Lisäksi Unkari haluaa käsitellä elintarvikeketjun haasteita, eläin- ja kasvitauteja, elintarvikejätteen ja ruokahävikin vähentämistä sekä eläinten hyvinvointiin liittyvän lainsäädännön toimeenpanoa.

Puheenjohtajan mukaan EU:n kalastusta tulee kehittää yhä kestävämmäksi ja kannattavammaksi. Unkari korostaa erityisesti vesiviljelyä puheenjohtajakautensa aikana. Puheenjohtajan mukaan vesiviljely ei ole pelkästään keino ruuan tuottamiseen, vaan myös taloudellinen ja poliittinen mahdollisuus. Unkari aikoo järjestää neuvotteluita Iso-Britannian, Norjan ja muiden rannikkovaltioiden kanssa ja valmistella mandaatin TAC-neuvotteluita varten.

Puheenjohtajakauden aikana järjestetään viisi virallista maatalousministereiden kokousta: 15.7., 23.9., 21.–22.10., 18.11. ja 9.–10.12. Epävirallinen kokous järjestetään Budapestissa ja sen lähiympäristössä 8.–10.9. Epävirallisessa kokouksessa keskustellaan korkealla tasolla vuoden 2027 jälkeisestä YMP:sta.

Lisäksi puheenjohtajakauden aikana järjestetään EU:n ja Länsi-Balkanin maiden eläinlääkintäpäälliköiden huippukokous, biotalousfoorumi, ruokahävikkiä ja elintarvikejätettä koskeva korkean tason kokous.

Neuvosto otti tiedoksi puheenjohtajavaltion työohjelman esittelyn.

MAATALOUS

Muut kuin lainsäädäntöasiat

4. Maaseutualueiden elinvoimaisuus – sukupolvenvaihdos ja väestörakenteeseen liittyvät näkökohdat (12040/24) (Uusitalo)
Keskustelu

Puheenjohtajavaltio painotti alkupuheenvuorossaan maaseudun tärkeyttä. EU:ssa on tulossa suuria demografisia muutoksia ja ne merkitsevät suuria haasteita, jotka koskevat myös maaseutualueita. Useissa maissa maaseutuväestö vähenee ja on vanhempaa kuin kaupunkiväestö. Neuvoston keskustelun on tarkoitus keskittyä myös siihen, mitä maaseututoimia tarvitaan seuraavassa yhteisessä maatalouspolitiikassa (YMP) vuoden 2027 jälkeen.

Puheenjohtajavaltio oli laatinut tausta-asiakirjan sekä seuraavat **kysymykset ministereille**:

> *1. Miten vuoden 2027 jälkeiseen YMP:hen sisältyvillä toisen pilarin maaseudun kehittämistoimenpiteillä voidaan paremmin edistää maaseutualueiden pitkän aikavälin elinvoimaisuutta muun muassa vastaamalla niiden kohtaamiin väestöhaasteisiin (sukupolvenvaihdos, maaseudun väestökato), vahvistamalla sosiaalista yhteenkuuluvuutta, parantamalla infrastruktuuria ja tulonlähteitä sekä vähentämällä muita kaupunki- ja maaseutu-*

alueiden välisiä eroja, jotta voidaan turvata pitkän aikavälin visio kukoistavista, kestävistä, selviytymiskykyisistä ja elinvoimaisista maaseutualueista?

2. Miten vuoden 2027 jälkeisen YMP:n ja muiden asiaankuuluvien EU:n politiikkojen ja rahastojen välisiä synergioita ja täydentävyyttä voidaan lisätä pyrittäessä turvaamaan elintärkeät ja kukoistavat maaseutualueet kaikille?

3. Mitä strategioissa ja ohjelmissa, kuten EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisiossa tai maaseutusopimuksessa, määriteltyjä osatekijöitä olisi edelleen pantava täytäntöön tulevaan YMP:hen ja muihin EU:n rahastoihin sisältyvien välineiden avulla?

Komissaari Wojciechowski totesi aiheen olevan tärkeä. Jäsenvaltiot haluavat, että keskitytään maaseudun kehittämiseen tulevassa politiikassa. Komissio haluaa taata, että maaseutu pysyy elinvoimaisena ja siksi tarvitaan selkeä visio siitä, miten tämä varmistetaan. Puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja alleviivaa kahta näkökohtaa YMP:ssä vuoden 2027 jälkeen: taloudellinen tuki, joka on kohdistettu maaseudun kehittämiseen ja tarve taata synergia ja koordinaatio EU:n, kansallisen ja alueellisen rahoituksen välillä.

Ensimmäisen kysymyksen osalta komissaari katsoi, että YMP:n toisen pilarin tulisi sisältää investointeja kestävään ja vahvaan maaseutuun. YMP:n tarjoaman tuen ja muun EU-rahoituksen lisäksi tarvitaan koordinoitua politiikkaa ja kansallista tukea, joilla voidaan puuttua väestökatoon maaseudulla. Sukupolvenvaihdokset ovat keskeinen osa YMP:tä ja kaikki jäsenvaltiot ovat saavuttaneet YMP:n strategiasuunnitelmissaan minimitason, että ainakin 3 % suorista tuista mene nuorille viljelijöille. YMP:n lisäksi on kansallisia toimenpiteitä, kuten verohelpotuksia esim. perintöverotuksessa. LEADER ja yhteisölähtöiset hankkeet ovat tärkeitä maaseudun kehittämisessä ja hankkeiden pitäisi kattaa erilaisten ryhmien, kuten vähemmistöjen tarpeet. On tärkeää investoida maaseututalouden monipuolistamiseen. Maaseutu on muutakin kuin viljelyä ja maaseudulla on erimerkiksi turismia, uusiutuvan energian hankkeita ja erilaisia maaseutuyrityksiä. Älykkäät kylät on yksi esimerkki mielekkäistä hankkeista.

Komissaari vastasi toiseen kysymykseen, että tässä vaiheessa ei tehdä monivuotisen rahoituskehyksen (MFF) päätöksiä, mutta kokemukset nykyisestä kaudesta ovat kuitenkin sellaisia, että EU-tason ja kansallisen tason yhteensopivuus on tärkeää.

Komissaari vastasi kolmanteen kysymykseen, että maaseutuvisio ja maaseutusopimus pitää yhdistää EU- ja kansallisen tason rahoituksiin. Asiaa on tarkasteltava yhdessä muiden sidosryhmien kanssa. Maaseutusopimus tarjoaa alustan sille, että voidaan vaihtaa tietoa maaseutualueista. Lisäksi on maaseudun tarkkailukeskus, joka kerää tietoa maaseutualueista politiikan ja päätöksenteon tueksi. Lisäksi on uusi maaseutuvaikutusten arviointi EU-tasolla. EU-tasolla on juuri tehty hyvät raportit maaseudun rahoituslähteistä ja LEADER-hankkeen tuloksista.

Suomi piti puheenvuorokierroksen ensimmäisen puheenvuoron. Suomessa maaseutualueet nähdään kansallisena menestystekijänä, joka tarjoaa resursseja ja ratkaisuja hyvälle elämälle, innovatiivisuudelle ja yrittäjyydelle sekä kestävälle yhteiskunnalle. Suomi näki, että maataloustuotannon kannattavuutta ja jatkuvuutta tukevien toimenpiteiden rinnalla tarvitaan myös toimenpiteitä, joilla tuetaan maaseutualueiden elinvoimaisuutta, infrastruktuuria ja asutusta. Tärkeitä toimenpiteitä ovat mm. osaamisen vahvistaminen, laajakaistayhteyksien rahoittaminen, älykkäiden kylien edistäminen ja Leader-toimintatapa. Näiden välineiden pitää olla käytössä myös tulevalla ohjelmakaudella.

Suomi näki tärkeäksi sen, että eri rahastojen sääntöjä yhteensovitetaan jo valmisteluvaiheessa EU-tasolla, jotta vältetään päällekkäisyyksiä tai toimenpiteiden katvealueita ja kevennetään hallinnollista taakkaa. Suomi nosti esiin EU:n itärajan, jota Suomessa on 1300 kilometriä. Itärajan yli Venäjän kanssa tapahtuneen kaupan ja kanssakäymisen romahtaminen on heikentänyt Suomen itäisten alueiden elinvoimaa, mikä tulee ottaa huomioon nykyisissä ja tulevissa toimenpiteissä. Lisäksi Suomi kannatti vahvasti maaseutuvaikutusten arviointia. Se on tärkeää ottaa aktiiviseen käyttöön kaikessa EU-tason lainsäädäntötyössä.

Suomi totesi, että jatkossakin yhteisessä maatalouspolitiikassa tarvitaan vahva maaseudun kehittämispolitiikka ja monipuolinen toimenpidevalikoima maaseutualueiden elinvoiman ja resilientin perheviljelmäpohjaisen maatalouden säilyttämiseksi kaikkialla EU:ssa. Monilla maaseudun yrityksistä ja maatiloista on edessään omistajan tai sukupolvenvaihdos lähivuosina. Toimenpiteet uusien viljelijöiden ja yrittäjien saamiseksi maaseutualueille ovat hyvin tärkeitä. Politiikassa tarvitaan vahvat kannustimet tuotannon jatkumiseen ja viljelijäystävällistä lähestymistapaa Nuorten maatalousyrittäjien on voitava luottaa siihen, että maatalous tarjoaa perustan taloudellisesti kannattavalle liiketoiminnalle kestävällä ja pitkäjänteisellä tavalla. Esimerkiksi epäsuotuisten alueiden tuki, investointituet ja ympäristö- ja ilmastokorvaukset sekä eläinten hyvinvointikorvaus ovat tärkeitä elementtejä.

Suomi otti myös esiin, että myös tänä syksynä on nostettava **maataloustukien ennakkomaksuja**, kuten aiempinakin vuosina on tehty. Viljelijöiden taloudellinen tilanne jatkuu vaikeana ja sääolosuhteet ovat olleet haastavat eri puolilla Eurooppaa. Ennakkomaksujen korotus parantaisi viljelijöiden likviditeettiä alkusyksystä, jolloin tarve rahoitukselle on suurin. Noin kymmenen **jäsenvaltiota** tuki Suomen pyyntöä. **Komissaari** vastasi Suomen ja jäsenvaltiojoukon tukemaan kysymykseen ennakkomaksuista, että säännöt ennakkomaksuille löytyvät neuvoston asetuksesta, mutta komissio voi kuitenkin tehdä poikkeuksen vuodelle 2024 ja komissaari on valmis tarkastelemaan suotuisasti tätä asiaa. **Puheenjohtaja** myös otti esille maataloustukien korotetut ennakkomaksut ja noteerasi komissaarin myönteisen suhtautumisen tähän asiaan.

Jäsenvaltiot olivat yhtä mieltä maaseudun kehittämisen tärkeydestä ja siitä, että sen elinvoimaisuutta pitää ylläpitää ja kehittää. Maaseudun elinvoimaisuus on tärkeää myös ruokaturvalle. Maaseutu tarvitsee nuoria ja maaseudun ja maatalousalan houkuttelevuutta pitää parantaa. Maaseudun elinvoiman parantamiseksi tarvitaan laaja joukko erilaisia toimenpiteitä. Maaseudun kehittäminen pitää nähdä kokonaisvaltaisesti. Sukupolvenvaihdoksia pitää edistää niin maatiloilla kuin myös maaseudun muissa yrityksissä. Maatalous nähtiin tärkeänä osana maaseudun elinvoimaisuuden edistäjänä. LEADER-toimintatapa, alhaalta ylös -toimintatapa ja yhteisölähtöinen kehittäminen nähtiin hyvinä toimenpiteinä. Muutama jäsenvaltio otti myös esiin byrokratian vähentämisen tukien haussa. Maaseudulla täytyy myös kehittää infrastruktuuria ja palveluita, jotta sinne saadaan houkuteltua asukkaita. Perhe- ja työelämä on kyettävä yhdistämään maaseudulla. Digitalisaatiota, osaamisen kehittämistä sekä innovointia kilpailukyvyn edistämiseksi pitää edistää maaseudulla.

Jäsenvaltiot painottivat YMP:n roolia ja etenkin sen II pilaria, mutta totesivat, että se ei yksin riitä, vaan tarvitaan myös muita politiikkoja ja rahastoja niin EU-tasolla kuin myös kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Toimien synergia ja täydentävyys on tärkeää. Lisäksi tarvitaan yksityisen sektorin toimia ja panostusta. Jäsenvaltioilla on myös oltava riittävästi joustavuutta ottaa huomioon jäsenvaltioiden erityispiirteet. Moni jäsenvaltio otti myös esiin, että olisi tärkeää tehdä maaseutuvaikutusten arviointi kaikista maaseutuun vaikuttavista lainsäädäntöaloitteista. Lisäksi maaseudun seurantakeskusta pidettiin hyödyllisenä.

Komissaari kertasi, että YMP ja erityisesti II pilari on tehokas ja tuottanut tuloksia. LEADER on hyvä väline maaseudun kehittämisessä. On hyvin keskeistä, että käytetään maaseutuvaikutusten arviointia. Lisäksi on tärkeää vahvistaa synergioita eri politiikojen ja eri rahastoista tulevan maaseuturahoituksen välillä. Maaseuturahoitus ei yksin riitä, ja täytyy ottaa huomioon koheesiopolitiikan ja -rahastojen rooli. Komissaari totesi keskustelun olleen tärkeä, kun pohditaan tulevaa yhteistä maatalouspolitiikkaa.

Puheenjohtajavaltio summasi, että tämä keskustelu on vahvistanut sen, että maaseutualueilla on useita ongelmia. On tärkeää vahvistaa maaseutualueiden elinvoimaisuutta ja vastata demografisiin haasteisiin. Ikääntyvät tuottajat ovat merkittävä yhteinen haaste, johon on löydettävä ratkaisut ja on tärkeää ennakoitava tulevaisuutta ja taata ruokaturva. Monet jäsenvaltiot ovat todenneet, että YMP:ssä erillinen II pilari on tarpeen, että voidaan huomioida ongelmat. Lisäksi monet jäsenvaltiot totesivat, että tarvitaan myös muita toimia kuin YMP. YMP:n rahoituksen pitäisi vastata tätä haastetta. Lisäksi monet totesivat, että maaseutuvaikutusten arviointi on tärkeä työkalu.

5. Kauppaan liittyvät maatalouskysymykset (12156/24) (Kallio)
Komission tiedotusasia
Keskustelu

Maatalouskomissaari Wojciechowski kertoi jäsenvaltioille maataloustuotteiden kansainvälisen kaupan tilanteesta. EU:n kauppatase elintarvikesektorilla on positiivinen ja vienti on kasvanut tasaisesti neljä prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tuonti on pysynyt tasaisena ja sen kumulatiivinen arvo on alhaisempi kuin vuosi sitten. EU:n tärkeimmät vientimarkkinat ovat Yhdistynyt kuningaskunta, Yhdysvallat ja Kiina.

Uudet autonomiset kauppajärjestelyt Ukrainan kanssa ovat astuneet voimaan 5.6. ja komissio seuraa tarkkaan tuonnin kehitystä. Suojatoimia on aktivoitu kananmunien, sokerin ja kauran tuonnin hillitsemiseksi. Keskusteluja Ukrainan kanssa jatketaan tulevista kauppajärjestelyistä. Hallitusten välinen konferenssi Ukrainan ja Moldovan EU-jäsenyydestä on käynnistetty 25.6. ja maataloussektori tulee olemaan yksi neuvottelujen haasteellisimmista luvuista. Työtä Ukrainan maataloussektorin sopeuttamiseksi EU:n politiikkojen kanssa tehdään.

EU:n ja Chilen kauppasopimus solmittiin viime maaliskuussa. Chilessä edustajainhuone hyväksyy sopimuksen mahdollisesti vuoden 2025 alkupuolella. Komissio on tyytyväinen tuloksiin EU:n nimisuojatuotteiden suojelemisesta.

Mercosur-sopimuksen kohdalla on ratkaisujen aika, mutta avoimia kysymyksiä on edelleen paljon. Neuvotteluilla on yhteys viljelijäprotesteihin. Sopimuksen on oltava koherentti ilmastositoumusten, kestävyysperiaatteiden ja mm. metsäkatoasetuksen kanssa.

Intian ja EU:n väliset neuvottelut etenevät hitaasti. Sopimus voisi tuoda lisävientiä erityisesti maito-, viini-, olut-, hedelmä- ja vihannes- sekä liha-alalle. Intia taas näkee EU:n markkinoilla potentiaalia erityisesti sokerin ja riisin viennissä. Molemmilla talousalueilla maatalousalan tilanne on herkkä. Viimeisellä neuvottelukierroksella on saavutettu edistystä maantieteellisten merkintöjen saralla toukokuussa.

Thaimaan kanssa on järjestetty kolme neuvottelukierrosta kansainvälisestä kaupasta. Käynnissä on aktiivinen neuvotteluvaihe, jossa molemmat osapuolet ovat sitoutuneita, mutta neuvottelujen takarajaa vuodelle 2025 maatalouskomissaari piti kunnianhimoisena. Seuraava neuvottelukierros pidetään marraskuussa.

EU ja **Indonesia** ovat käyneet 19 neuvottelukierrosta. Tulevina kuukausina on mahdollista löytää neuvottelusopu ja marraskuun neuvottelukierroksen oletetaan olevan viimeinen.

Filippiinien kanssa neuvottelut ovat alkaneet. Komissio näkee Filippiinit vaihtoehtoisena uutena markkina-alueena kansainvälisessä kaupassa, sillä maa kunnioittaa kansainvälisiä standardeja ja noudattaa tieteellistä lähestymistapaa mm. eläintautien kohdalla.

Etelä-Korea on lukuisten pyrkimysten jälkeen poistanut Euroopasta tuotavan naudanlihan rajoitukset, mikä antaa lisää vientimahdollisuuksia.

Maatalouskomissaari korosti **Maailman kauppajärjestön (WTO)** sääntöjen noudattamisen merkitystä kansainvälisessä kaupassa. EU pyrkii edistämään markkinoiden vääristymistä ja edistämään vihreän laatikon politiikan noudattamista. Edellisessä ministerikonferenssissa ei löydetty uutta neuvottelusopua maataloustuotteiden kauppasäännöistä, mutta moni asia edistyi.

Kiina on aloittanut polkumyyntitutkinnan EU:n sianlihantuotantoa kohtaan. Asia liittyy laajempaan kokonaisuuteen, jossa EU asetti kiinalaisille sähköautoille lisätulleja. Komissio seuraa tarkasti tilannetta ja käy aktiivista vuoropuhelua teollisuuden edustajien kanssa.

Maatalouskomissaari kertoi vierailleensa **Kazakstanissa** yhdessä yritysdelegaation kanssa. Vastaanotto EU:n elintarvikeviennille oli myönteistä.

Kaikki jäsenvaltiot käyttivät keskustelussa puheenvuoron. Jäsenvaltiot korostivat monenvälisen kauppajärjestelmän merkitystä sekä sitä, että EU edistää aktiivisesti kahdenvälisiä kauppasopimuksia.

Suomi piti kansainvälisen kaupan positiivista kehitystä merkittävänä asiana maataloussektorille. On tärkeää, että EU jatkaa kauppasopimusten aktiivista toimeenpanoa ja meneillään olevien neuvotteluprosessien edistämistä, jotta voimme avata uusia markkinoita ja siten monipuolistaa kauppasuhteitamme. Monipuoliset kauppasuhteet vähentävät myös tuontiriippuvuuksien tuomaa riskiä. Moni muu jäsenvaltio toi samaa näkökulmaa esiin, missä kaupan nähtiin edistävän ruokaturvaa. Eräät jäsenvaltiot korostivat peililausekkeita ja vastavuoroisuutta kansainvälisessä kaupassa sekä painottivat herkkien alojen suojaamisen merkitystä. Yleisesti pidettiin tärkeänä reiluja pelisääntöjä ja yhtenäisistä standardeista huolta pitämistä, kun kauppasopimuksia neuvotellaan.

Jäsenvaltiot osoittivat tukea Ukrainan kauppajärjestelyjen jatkumiselle. Suomen mukaan Ukrainaa tulee tukea kaikin keinoin ja jatkaa niin solidaarisuuskaistojen kehittämistä kuin vakaan ja pitkäaikaisen kauppajärjestelyn pohjustamista (muutaman muun jäsenvaltion tavoin). Eräs jäsenvaltio korosti, että Ukrainaa on tuettava sotilaallisesti, taloudellisesti, poliittisesti ja sosiaalisesti.

ATM-sopimukseen oltiin melko tyytyväisiä. Muutama jäsenvaltio osoitti tukea sille, että komissio on ATM-sopimuksen mukaisesti ottanut suojatuontilausekkeita käyttöön sokerin, kananmunan ja kauran kohdalla sekä korosti, että tuontia on seurattava tarkasti ja oltava valmiita reagoimaan. Tietyt rajavaltiot kertoivat, että ukrainalaisten maataloustuotteiden tuonti aiheuttaa edelleen markkinahäiriöitä. Eräs jäsenvaltio kuitenkin muistutti, että jokaisen tullin asettaminen Ukrainasta tulevalle maataloustuotteelle heikentää sotaa käyvän maan taloutta. Eräs jäsenvaltio muistutti, että sellaista narratiivia on vältettävä, jonka mukaan ukrainalaiset maataloustuotteet ovat EU:lle haitaksi. Päinvastoin olisi valmisteltava tietä kohti laajentumista, panostettava jälleenrakennukseen. Eräs jäsenvaltio muistutti, että EU:n elintarvikevienti Ukrainaan on lisääntynyt, mikä on luonut myös uusia mahdollisuuksia.

Muutama jäsenvaltio vaati EU:lta lisätoimia Venäjältä- ja Valko-Venäjältä tuotavien elintarvikkeiden rajoittamiseksi. Erään jäsenvaltion mukaan olisi ajan myötä pyrittävä lopettamaan tuonti Venäjältä kokonaan, ja samassa suhteessa voitaisiin lisätä tuontia Ukrainasta.

Moni jäsenvaltio oli Suomen tavoin huolissaan Kiinan aloittamasta sianlihan polkumyyntitutkinnasta ja suojatoimien mahdollisesta ulottamisesta myös muihin maataloustuotteisiin. Tilanteesta oltiin huolissan, sillä työtä sianlihanviennin edistämiseksi Kiinassa on tehty pitkään. Jäsenvaltiot pitivät tärkeänä, että kansainvälisessä kaupassa noudatetaan yhteisesti sovittuja WTO-sääntöjä. Toivottiin, että kaupan häiriöiltä ja lisätulleilta voidaan välttyä. Suomi korosti, että toimijoiden tulee saada tieto mahdollisista lisätulleista nopeasti ottaen huomioon elintarvikesektorin erityispiirteet ja Kiinaan suuntautuviin kuljetuksiin kuluva pitkä aika. Komission toivottiin pitävän neuvoston informoituna kehityksestä. Moni jäsenvaltio peräänkuulutti neuvottelemisen tärkeyttä ja polkumyyntitutkinnan kohteeksi mahdollisesti joutuvien yritysten auttamista.

Muutamien jäsenvaltioiden puheenvuoroissa nousi esiin WTO:n yleiskokouksessa 22.-23.7. käytävät keskustelut mm. kalastustukien osalta, missä toivottiin EU:lle suotuisan neuvottelusovun löytymistä. Eräs jäsenvaltio toi esille ongelmat Yhdysvaltojen kanssa oliivien viennissä, missä WTO-sääntöjä ei ole noudatettu.

Pari jäsenvaltiota nosti esille ongelmia maataloustuotteiden ja erityisesti sianlihan viennissä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

Eräs jäsenvaltio kertoi metsäkatoasetuksen haittaavan kasainvälistä kauppaa.

Eräs jäsenvaltio kertoi, että sitrushedelmien tuonti Pohjois-Afrikasta aiheuttaa markkinavaikeuksia.

Eräs jäsenvaltio muistutti maantieteellisten merkintöjen priorisoimisesta kauppaneuvotteluissa.

Maatalouskomissaari kertoi vastauspuheenvuorossaan komission jatkavan aktiivista työtä kansainvälisessä kauppapolitiikassa. Komisaari muistutti keväällä tekemästään onnistuneesta vienninedistämismatkasta Kiinaan, jonka valossa hän piti nykyistä EU:n sähköautotullipäätöksen aiheuttamaa kauppariitaa valitettavana. Komissio tulee tarjoamaan apua polkumyyntitutkinnan kohteeksi joutuneille yrityksille.

6. Muut asiat

Maatalous

a) Euroopan maa- ja metsätalous: kilpailukykyisen, suvereenin ja vauraan EU:n selkäranka (12116/24) (Kallio)
Itävallan tiedotusasia Tšekin, Suomen, Kreikan, Liettuan, Puolan ja Slovakian tukemana

Itävalta kertoi valmistelemastaan tiedotusasiasta, jonka tarkoituksena on vedota seuraavaan komissioon maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten parantamiseksi. Tarvitaan kilpailukykyistä ja kestävää maa- ja metsätaloutta, joka perustuu vahvoihin arvoketjuihin. Vihreän siirtymän toteuttamisessa olisi muutettava toimintatapaa niin, että kieltojen ja rajoitusten sijaan kannustetaan maa- ja metsätalouden toimijoita. Tulevaisuudessakin tarvitaan vahva YMP, vahva II pilari ja viljelijöiden tulotasosta on huolehdittava. Itävalta mainitsi erikseen metsäkatoasetuksen, jonka sisältöä on uudistettava ja sen toimeenpanoa lykättävä. Itävävalta toi esille tarpeen muuttaa suden suojelutasoa.

Maatalouskomissaari Wojciechowski kiitti Itävaltaa ja tiedotusasian allekirjoittaneita jäsenvaltioita hyödyllisestä asiakirjasta. On vastattava poliittiseen viestiin, joka on asetettu EU:n strategisessa agendassa. Komissio on sitoutunut vahvaan yhteiseen maatalouspolitiikkaan nyt ja tulevaisuudessa. On tuettava metsä- ja biotalouden kasvua ja huolehdittava talouden ja ympäristön vakaudesta. Maatalouskomissaari kertoi tunnistavansa Itävallan tiedotusasiassa nostettujen asioiden kiireellisyyden, mutta muistutti, että seuraava komissio asettaa tulevan kauden painopisteet ja suunnan. Maatalouskomissaari kertoi aikovansa jakaa omat näkemyksensä seuraavalle komissiolle lähiaikoina.

15 jäsenvaltiota käytti puheenvuoron. Jäsenvaltiot kannattivat Itävallan tiedotusasian pääviestejä. Olisi pidettävä huolta maa- ja metsätalouden kannattavuudesta ja kilpailukyvystä sekä perustettava päätökset vaikutusarvioihin ja vähennettävä hallinnollista taakkaa.

Suomen tavoin moni jäsenvaltio piti tärkeänä, että YMP:ssä keskitytään maatalouden perustehtävään eli kansalaistemme ruokaturvan takaamiseen. Ruokaturvan takaaminen ei ole ristiriidassa tuotannon kestävyyden parantamisen kanssa. Tulisi hakea tasapainoa kestävyyden kolmeen ulottuvuuteen: taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristöllinen. Jotta tämä tasapainotus onnistuu, on tärkeää, että viljelijät pidetään politiikan suunnittelussa mukana ja heidän näkemyksiään kuunnellaan tarkasti.

Eräs jäsenvaltio muistutti tasapuolisen pelikentän merkityksestä maataloustuissa, jossa olisi tavoiteltava yhtäläisiä tukitasoja kaikkialla EU:ssa. Muutama jäsenvaltio toivoi YMP:lle vahvempaa rahoitusta.

Eräs jäsenvaltio muistutti, että koska maataloudessa on kyse biologisista prosesseista, voidaan kasvihuonekaasupäästöjä vähentää vain tiettyyn rajaan asti. Eräs jäsenvaltio toi esille kansallisen ilmastoveron, jolla pyritään vähentämään sektorin päästöjä ja pitämään samalla huolta kilpailukyvystä.

Muutama jäsenvaltio toi Itävallan tavoin esille tarpeen muuttaa **suden suojelutasoa**, jotta maanviljelijöiden turvalliset toimintaedellytykset voivat säilyä. Eräs jäsenvaltio nosti esille myös karhun suojelutason muuttamisen tarpeen. Kaksi jäsenvaltiota kertoi voivansa suhtautua suojelutason muuttamiseen joustavasti, vaikka suurpedot eivät heille aiheuta ongelmia.

12 jäsenvaltiota toi **metsäkatoasetukseen** liittyvät ongelmat esille. Moni jäsenvaltio vaati asetuksen

toimeenpanon lykkäämistä, sillä sektori ja tietojärjestelmät eivät ole sen soveltamiseen valmiita. Asetuksen toimeenpanon nähtiin tuovan epävarmuutta alalle. Sen nähtiin aiheuttavan ongelmia kansainvälisessä kaupassa. Erään suuren jäsenvaltion mukaan metsäkatoasetuksesta olisi sovellettava vain sen tärkeimmät osat sekä katsottava tulkintaohjeita ja riskiluokittelua tältä osin. Moni jäsenvaltio pyysi komissiolta selkeitä soveltamisohjeita, jotta kansallisessa toimeenpanossa voidaan edetä.

Suomi nosti erityisenä huolenaiheena metsäkatoasetuksen soveltamisen kotieläintuotannossa. Suomi on EU:n metsäisin jäsenvaltio. Isoja investointeja, kuten navettoja tehdessä muutamia puita on yleensä pakko kaataa. Viljelijät ovat huolissaan siitä, johtaisiko hyvin vähäinenkin puiden kaato jatkossa ongelmiin kotieläintuotannossa metsäkatoasetuksen vuoksi. Tarvitsemme pian komission soveltamisohjeet ja niissä on oltava toimivat ratkaisut nautakarjasektorin investointien turvaamiseksi, ministeri totesi.

Suomi vetosi seuraavaan komissioon, että sen on panostettava vahvasti biotalouteen ja päivitettävä EU:n biotalousstrategia. Muutama muukin jäsenvaltio painotti biotalouden mahdollisuuksia ja merkitystä. Metsäiset maat painottivat metsätalouden ja siihen liittyvän lainsäädännön selkeyden ja ennakoitavuuden merkitystä.

Eräs jäsenvaltio piti hyvänä, että Itävallan tiedotusasiassa on painotettu maatalouden geopoliittista roolia, mutta painotti vihreän siirtymän merkitystä. Venäjän hyökkäyssota on korostanut omavaraisuuden ja ruokaturvan merkitystä. Myös ilmastonmuutos uhkaa ruokaturvaa, minkä vuoksi tarvitaan maaperän ja veden suojelua maa- ja metsätaloudessa.

b) Kestävään luonnonvarojen hallintaan, elintarvikejärjestelmien turvallisuuteen ja biovalmistusta koskevan toimintapolitiikan kehittämiseen perustuvan tutkimuksen ja innovoinnin edistämistä Keski- ja Itä-Euroopassa käsitelleen politiikkafoorumin tulokset (Bryssel, 4. heinäkuuta 2024) (12036/24) (Kytölä)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

ja

c) BIOEAST-aloitteeseen osallistuvien jäsenvaltioiden maatalousministerien ja tutkimuksesta vastaavien ministerien yhteinen julkilausuma (12133/24) (Kytölä)
Puolan tiedotusasia Bulgarian, Kroatian, Tšekin, Viron, Unkarin, Latvian, Puolan, Romanian, Slovakian ja Slovenian puolesta

Puheenjohtajavaltio kertoi 4. heinäkuuta yhteistyössä BIOEAST-aloitteen kanssa järjestämästään seminaarista, jossa keskityttiin Keski- ja Itä-Euroopan osallistumiseen Euroopan strategisen autonomian, Euroopan ruokaturvan sekä eurooppalaisen biotekniikan ja biovalmistuksen aloitteiden puitteissa.

Puheenjohtaja kertoi, että seminaarin ensisijaisena tavoitteena oli saada kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot mukaan kattavaan vuoropuheluun, joka koskisi erityisesti Itä-Eurooppaan räätälöityjä tutkimus-, innovaatio- ja kehitysprioriteetteja ja joka käsittäisi myös Länsi-Balkanin maat, Ukrainan ja Moldovan.

Puola esitteli kymmenen BIOEAST-maan yhteisen julkilausuman. Siinä toivotaan, että tulevan eurooppalaisen tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma ja synergiat muiden EU:n rahastojen kanssa helpottaisivat Länsi-Balkanin maiden ja itäisen kumppanuuden maiden liittymisprosessia Euroopan unioniin. Tätä varten pitäisi luoda yhteinen tutkimus- ja innovaatiovetoinen kumppanuus.

Komissaari Wojciechowski totesi BIOEASTissa olevan vahvaa yhteistoimintaa, joka on mahdollisuus koko EU:lle. Yhteisessä maatalouspolitiikassa on toimia veden laadun parantamiseksi ja innovaatioiden käyttöönottamiseksi. Biotalous on yksi maatalouden strategisten suunnitelmien keskeinen alue, jonka avulla voidaan saada koko maaseudun potentiaali käyttöön.

Puheenvuoron käytti kahdeksan jäsenvaltiota, joista kaksi tuli BIOEASTin ulkopuolelta. Puheenvuoroissa kiiteltiin aloitteen esittelijöitä ja tuotiin esille tutkimuspanosten tärkeys, digitaalisuuden edistäminen, ruokaturva, paikallisten raaka-aineiden kestävä käyttö ja koko arvoketjun mukaan saaminen. Puheenjohtaja kertoi järjestävänsä 4.-6. joulukuuta biotalouskonferenssin Budapestissa.

d) Maataloustuotteiden edistämisen eurooppalaisten ohjelmien hallintakriteerien yhdenmukaistamisessa tarvittavat parannukset (12153/1/24 REV 1) (Valonen)
Espanjan tiedotusasia Bulgarian, Kyproksen, Tšekin, Italian, Puolan ja Portugalin tukemana

Espanja esitteli tiedotusasiansa eurooppalaisten maataloustuotteiden menekinedistämisen hallinnointia koskevien sääntöjen harmonisaatiosta. Espanjan mukaan menekinedistäminen on tärkeä toimenpide, jolla lisätään eurooppalaisten tuottajien kilpailukykyä maailmanmarkkinoilla. Komissio on ehdottanut muutoksia asiaa koskeviin delegoituihin sääntöihin. Espanjan mukaan sääntöjä tulisi yksinkertaistaa ja hallinnollista taakkaa vähentää, mutta samalla esimerkiksi sanktioita koskevia säännöksiä tulisi harmonisoida tasapuolisen pelikentän takaamiseksi. Espanjan mukaan myös budjettia koskevista kysymyksistä on tarve keskustella.

Asiakohdasta käytti puheenvuoron yhteensä 14 jäsenvaltiota. Puheenvuoroissa yhdyttiin siihen, että menekinedistämisohjelmien sääntöjä tulisi yksinkertaistaa ja helpottaa tuensaajien kannalta. Sanktioiden harmonisoinnin tarpeesta kuultiin erilaisia mielipiteitä. Muutama jäsenvaltio otti esille komission kaavaileman budjettia koskevan leikkauksen vuodelle 2025 ja piti sitä huonona signaalina. Komissiolta toivottiin myös tasapainoisempaa leikkausta eri ohjelmien välille. Yksi jäsenvaltio toi esille, että menekinedistämisen tulisi kohdistua vain ympäristön kannalta kestäviin maataloustuotteisiin.

Komissaari Wojciechowskin mukaan maataloustuotteiden menekinedistäminen on tärkeä toimenpide. Komissaari on myös tehnyt useita matkoja kolmansiin maihin laajan yritysdelegaation kanssa, joiden tarkoituksena on kyseisten markkinoiden avaaminen. Vierailut ovat olleet onnistuneita. Komission uuden delegoidun asetuksen tarkoituksena on sääntöjen yksinkertaistaminen mm. rahoitussääntöjen osalta. Budjetin leikkaus perustuu MFF:n välitarkastelussa sovittuun maatalousmenojen leikkaukseen, joka kohdistuu komission suorassa hallinnassa olevien menojen vähennykseen. Siksi 440 miljoonaa euroa ollaan leikkaamassa menekinedistämisen budjetista 2025-2027. Asiasta päätetään osana vuoden 2025 budjettiehdotusta syksyn aikana.

Suomen edustajat
Ministeri Essayah, ea. Mattila, Kaila, Uusitalo MMM; Pokki, Valonen, Kytölä, Hörman, Kallio, EUE; Vuorinen VNK

Asiakirjat
Mainittu asiakohdittain

Liitteet -

Viite -